

**REPUBLIKA CRNA GORA
MINISTARSTVO PROSVJETE I NAUKE**

ZAVOD ZA ŠKOLSTVO

**Nastavni predmet
PRVI STRANI JEZIK**

predmetni program

NJEMAČKI JEZIK

prvi strani jezik

I, II, III i IV razred opšte gimnazije

---

1. NAZIV NASTAVNOG PREDMETA

PRVI STRANI JEZIK

NAZIV PREDMETNOG PROGRAMA

NJEMAČKI JEZIK (prvi strani jezik)

2. ODREĐENJE PREDMETNOG PROGRAMA

a) Položaj, priroda i namjena predmetnog programa

Društveno-političke promjene posljednje decenije XX vijeka direktno su uticale na nužnost učenja stranih jezika. U Crnoj Gori se, pored engleskog jezika, sve više ispoljavala potreba za izučavanjem i njemačkog jezika.

Kao maternji njemački jezik se govori u Njemačkoj, Austriji, Švajcarskoj, Lihtenštajnu i drugim regijama svijeta, posebno u srednjoj i istočnoj Evropi, što i potvrđuje njegovu široku rasprostranjenost. Veoma je zastupljen u privredi i nauci, a njegovo izučavanje u Crnoj Gori je od posebnog značaja i zbog potreba turističke privrede.

Sve veći privredni razvoj i stremljenje ka ukidanju granica u Evropi i internacionalizacija života nameće potrebu za poznavanjem i upotrebom najmanje dva strana jezika, gdje će njemački, svakako, imati posebno mjesto. Njegova trenutna medijska upotreba (kablovska i satelitska televizija) čini ga sve popularnijim na našem govornom području.

Društvene promjene nijesu uticale samo na institucionalne uslove, nego i na pedagoške koncepte koji treba da odgovaraju novonastalim društvenim zahtjevima, uslovljavajući tako prodor novih naučnih, didaktičkih i metodičkih zahtjeva za izučavanje stranih jezika. Sigurno da se to odrazilo i na njemački jezik utvrđivanjem novih vaspitno-obrazovnih ciljeva i metoda učenja njemačkog jezika. Ovaj plan i program je, za razliku od dosadašnjeg, rađen za komunikativnu, interkulturalnu nastavu u čijem središtu je i čiji kreator je učenik/ca, koji/a je novim didaktičko-metodičkim principima i planiranjem nastave motivisan/a da u individualnim i kolektivnim procesima učenja savlada i aktivno upotrebljava ovaj jezik.

Ovaj plan i program kontinuirano prati zahtjeve za postizanje predviđenih nivoa znanja jezika (B2 za prvi strani jezik, odnosno B1+ za drugi strani jezik, koje je odredio Savjet Evrope.

Izražene potrebe za aktivnim znanjem njemačkog jezika, i naša sve intenzivnija usmjerenost ka saradnji sa zemljama njemačkog govornog područja na svim nivoima, iziskuju i efikasniji rad na širenju mreže škola u kojima bi se učio. To, samim tim, pretpostavlja da će gimnazije upisivati učenici/ce koji/e su prethodno učili njemački jezik šest, odnosno tri godine, tako da je ovaj plan i program, prije svega, namijenjen takvim učenicima/cama.

b) Broj časova po godinama obrazovanja i oblici nastave

Razred	Prvi strani jezik 7 – 10. godina učenja		
	Nedjeljni broj časova	Godišnji broj časova	Nivoi postignuća
I	3	105	B1
II	3	105	B1+
III	3	105	B2.1.1 B2*
IV	3	96	B2.1.2 B2+
Ukupno		411	Napredni nivo

*U trećem i četvrtom razredu gimnazije učenici/ce mogu učiti prvi strani jezik **na standardnom ili višem nivou.**

Nastavnik/ca je slobodan/a da **oko 10%** nastavnih sadržaja oblikuje u saradnji sa učenicima/cama i upravom škole u zavisnosti od specifičnosti sredine.

3. OPŠTI CILJEVI PREDMETNOG PROGRAMA

Jezik je najprimjerenije sredstvo za kreativno i estetsko formiranje na polju individualnog, društvenog i profesionalnog djelovanja i služi unapređivanju socijalno-afektivne, kognitivne i jezičke sposobnosti učenika/ca. Izučavanje stranog jezika upućuje na interkulturalni razvoj ličnosti, toleranciju, saradnju, poštovanje ličnosti i njenih prava, zdravo poimanje života i demokratije, nove oblike samostalnosti, sretanje sa novim kulturama i direktne kontakte sa ljudima van granica svoje zemlje.

Za postizanje navedenih ciljeva potrebno je:

- motivisati, razvijati i unaprijeđivati konstruktivnu radoznalost učenika/ca;
- upoznavati učenike/ce sa svakodnevnim životom, običajima, kulturom, znamenitostima i osnovnim karakteristikama društvenih odnosa zemalja njemačkog govornog područja kao i da na pravi način može da u tom pogledu predstavi i svoju zemlju, dakle da može da produktivno djeluje u susretima sa ljudima koji govore drugi jezik i žive pod drugim kulturnim nadzorima;

- osposobljavanje i usavršavanje učenika/ca za usmenu i pismenu komunikaciju na njemačkom jeziku i sticanje samopouzdanja u formiranju vlastite jezičke svijesti;
- osposobljavanje učenika/ca da učestvuju u kreiranju nastavnog procesa;
- pravilno korišćenje adekvatnih jezičkih struktura i uočavanje razlika između maternjeg i stranog jezika;
- podsticanje i motivisanje za samostalan rad, dalje usavršavanje i uključivanje u studije i u druge oblike formalnog i neformalnog obrazovanja;
- samostalno korišćenje rječnika, priručnika, gramatika i drugih praktičnih izvora znanja kao i čitanje prikladnih literarnih tekstova;
- buđenje interesovanja za uspostavljanje kontakata i stvaranje socio-kulturnih normi i veza na sopstvenim i internacionalnim vrijednostima i osnovama;
- osposobljavanje za komunikativno djelovanje, širenje vidika mimo svoje zemlje, vaspitanje u duhu otvorenosti prema svijetu i toleranciji, razvijanje interkulturalne i komunikativne kompetencije, razbijanje predrasuda, spremnost za razumijevanje, interesovanje za druge, odlučnost u iznošenju svojih stavova, preuzimanje odgovornosti i kooperativno i odgovorno djelovanje.

Razvoj komunikacionih vještina unaprijediće se primjenom odgovarajuće strategije, tehnike učenja i oblika rada koji omogućavaju kontinuirani razvoj učenika/ca i daju šansu svakom učeniku/ci da nađe sebe, uporedi i procijeni vlastite sposobnosti na receptivnom i produktivnom polju.

Ostvarivanjem navedenih ciljeva učenici/ce usvajaju i razvijaju:

Jezičko znanje i sposobnost:

Učenici/ce:

- upoznaju njemački jezik kroz fonetski, morfološki, sintaktički i leksički nivo;
- razvijaju sposobnost za uspješno razumijevanje, govor i pisanje.

Socio-lingvističku sposobnost:

Učenici/ce:

- razvijaju produktivnu primjenu jezika;
- razvijaju sposobnost razumijevanja govornih i pisanih tekstova.

Govornu sposobnost:

Učenici/ce:

- razvijaju strategije za učestvovanje u razgovoru;
- razvijaju i usavršavaju sposobnost interpretacije njemačkih govornih i pisanih tekstova.

Stratešku sposobnost:

Učenici/ce razvijaju:

- sposobnost za uravnotežene izjave u slučaju nesporazuma;
- poštovanje sagovornika i konvencija.

Društveno-kulturnu sposobnost:

Učenici/ce:

- šire svoju komunikacijsku sposobnost izvan granica svoje zemlje;
- šire kulturu zemalja njemačkog govornog područja i svoje zemlje;
- razvijaju sveukupnu međukulturnu sposobnost komunikacije.

Strategiju samostalnog učenja:

Učenici/ce:

- razvijaju djelatnosti koje im pomažu u sticanju, očuvanju i korišćenju informacija;
- stiču navike za pisanje domaćih zadataka;
- obrađenu lekciju koriste kod samostalnog rješavanja zadataka;
- upotrebljavaju rječnike, gramatičke preglede i druga pomoćna sredstava, eventualno i elektronska.

4. SADRŽAJI I OPERATIVNI CILJEVI PREDMETNOG PROGRAMA

TEME

Porodica, dom i okruženje	lični podaci, porodica; uslovi stanovanja
Odnosi u porodici i društvu	porodica, prijatelji, poznanici, susjedi; posjete, dogovori, pozivnice, dopisivanje, klubovi i udruženja; ljubav i prijateljstvo, problemi i sukobi
Slobodno vrijeme i razonoda	vikend, interesovanja mladih, Internet, sport, muzika, književnost, film, pozorište, TV
Obrazovanje	školovanje, obrazovne institucije, ispiti; vrste i izbor zanimanja
Ishrana	vrste hrane i pića, zdrava ishrana, restorani
Zdravlje	dijelovi tijela, čula, higijena, zdravlje, bolesti i povrede, bolesti zavisnosti
Kupovina	vrste prodavnica, kupovina, moda i odijevanje
Putovanja	praznici, raspust, turistička putovanja, smještaj, znamenitosti; prevozna sredstva, dokumenti
Uslužne djelatnosti	državne službe i institucije, formulari, zahtjevi
Aktuelna zbivanja i društvo	način života, kultura, društvo, tradicija, mediji, naučno-tehnološka dostignuća, ekologija
Klima i vremenski uslovi	vremenska prognoza, vremenske nepogode i katastrofe

Slijede tabele u kojima su navedene:

- **teme** (redosljed tema ne obavezuje nastavnika/cu da ih obradi po navedenom prijedlogu),
- **operativni ciljevi** (izvedeni iz opštih ciljeva; operacionalizovani su i usmjereni na učenika/cu),
- **aktivnosti** (usmjerene su na učenika/cu i pokazuju kako učenik/ca uči, tj. kojim aktivnostima ostvaruje cilj),
- **pojmovi / sadržaji** (navedeni su obliku pojma, ili poglavlja, u prepletu sa operativnim ciljevima i aktivnostima),
- **korelacija** (za predmetno i međupredmetno povezivanje u cilju korišćenja postojećeg znanja učenika/ce za određenu temu ili oblast),
- **didaktička uputstva** (objašnjenja za aktivnosti u vezi sa određenom temom i određenim ciljevima).

I razred – 7. godina učenja

Operativni ciljevi	Aktivnosti	Pojmovi - sadržaji	Korelacija
<p>SLUŠANJE Učenik/ca treba da nauči da:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razumije osnovno značenje slušanog teksta o sadržajima iz svakodnevnog života, - izdvaja određene podatke iz slušanog teksta, - razumije pojedinosti iz kraćeg izlaganja o poznatim temama pod uslovom da se upotrebljava standardni jezik, - razumije jednostavnija uputstva, - u kontekstu određuje značenje nepoznatih riječi kada se radi o poznatim sadržajima, - prepozna okolnosti sporazumijevanja i raspoloženje govornika. <p>GOVOR Učenik/ca treba da nauči da uz prihvatljiv izgovor i intonaciju:</p> <p>A. učestvuje u razgovoru</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna da se: pozdravi, oprosti, predstavi sebe i drugog, zahvali, izvini se, ukratko (o)pravda, - postavlja pitanja, traži i daje jednostavne informacije, ugovara sastanak, - potvrđuje ili osporava nečije mišljenje, prihvata, odbija (poziv, predlog), - izrazi naredbu, upozorenje, zabranu ili jednostavno uputstvo, - razgovara u prodavnici, naruči jelo u restoranu, - predlaže ili planira aktivnosti, - predlaže plan odmora i putovanja, - traži pojašnjenje, savjetuje; 	<p>Učenici/ce:</p> <ul style="list-style-type: none"> - slušaju kraće autentične tekstove (razgovore, intervjue, opise, priče, pjesme), reaguju verbalno: pišu bilješke, odgovaraju na pitanja, dopunjavaju tekst ili tabele, rješavaju zadatke višestrukog izbora i neverbalno: izvršavaju naredbe, povezuju sliku sa tekстом. <p>Učenici/ce:</p> <ul style="list-style-type: none"> - igraju uloge (role-play), - učestvuju u intervjuu, - prepričavaju, - opisuju, - podnose izvještaj, - učestvuju u diskusiji, - učestvuju u problemskim zadacima. 	<p>Glagol - Verb</p> <ul style="list-style-type: none"> - Reflexive Verben - Konjunktiv II Gegenwart, Vergangenheit), - würde-Form (Höflichkeit, Wunsch Vorschlag, Aufforderung), - Vorgangs - und Zustandspassiv Gegenwart), <p>Pridjev - Adjektiv</p> <ul style="list-style-type: none"> - Deklination der Adjektive, - Vergleich, <p>Zamjenica-Pronomen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Demonstrativpron. - <i>dieser</i> - Indefinitpronomen <i>einer, man, keiner, jeder, jemand, was</i> - Interrogativa <i>was für einer ...</i> - die Wendung: <i>ein paar, ein bisschen</i> <p>Član - Determinativ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Deklination (Genitiv), - Demonstrativartikel <i>derselbe</i> <p>Prijedlog-Präposition temporal</p> <p><i>mit, über, während</i></p> <p>lokal</p> <p><i>außerhalb, neben, um</i></p>	<p>Maternji jezik i književnost: jezičke strukture, glagoli, glagolska vremena i načini, konjugacija, pridjevi, komparacija, zamjenice, podjela, nepromjenljive vrste riječi, predlozi, veznici.</p> <p>Kultura Izražavanja: zvanični i nezvanični tekstovi, deskripcije, predlozi.</p>

Operativni ciljevi	Aktivnosti	Pojmovi - sadržaji	Korelacija
<p>B. povezano govori</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisuje vlastiti izgled i iznosi karakteristike osoba, predmeta, mjesta ili daje opis jednostavne situacije, - se kvantitativno izražava, poredi, - ispriča, izrazi vremenske i prostorne odnose, - izrazi dopadanje/nedopadanje, simpatiju/antipatiju, tugu/radost, interesovanje/nezainteresovanost, povjerenje/ nepovjerenje, zabrinutost/ravnodušnost, - objašnjava ili izrazi mišljenje ili stav, obrazlažući na jednostavan, ali smislen način, - učtivo formuliše neki zahtjev, izrazi pretpostavku, - izrazi potrebu za nečim, - povezuje jednostavnije uzročno-posljedične veze, - opiše i poredi interesovanja mladih u različitim zemljama, - opiše i poredi školske sisteme. <p>ČITANJE</p> <p>Učenik/ca treba da nauči da:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prepozna vrstu teksta (pisma, prospekti, novinski članci, oglasi, natpisi, reklame, poezija, odlomak iz književnog djela...), - razumije glavne informacije iz teksta na poznatu temu, - pronađe posebnu informaciju u tekstu pisanom na standardnom jeziku, - razumije pojedinosti, veze među dijelovima teksta, - zaključi o značenju riječi iz konteksta. 	<p>Učenici/ce:</p> <ul style="list-style-type: none"> - čitaju različite vrste teksta i reaguju verbalno i neverbalno: - odgovoraju na pitanja, - izmiješane fragmente teksta sklapaju u smisaonu cjelinu, - rješavaju zadatke višestrukog izbora, - rješavaju zadatke „tačno/netačno“, - povezuju date naslove sa dijelovima teksta, - daju naslov dijelovima teksta, - slijede uputstva. 	<p>Rečenica - Satz</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exlamativsatz, - Konnektor / Konjunktor <i>und, aber, denn, oder, sondern, entweder..oder, nicht...sondern</i> - Konnektor / Subjunktor <i>darum, deswegen, trotzdem ...</i> - Konzessivsätze mit <i>obwohl</i>, - uneingeleiteter Nebensatz mit Verb-Erststellung, - elliptischer Nebensatz mit <i>w-Wort</i>, 	

Operativni ciljevi	Aktivnosti	Pojmovi - sadržaji	Korelacija
<p>PISANJE Učenik/ca treba da nauči da:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poznaje pravila interpunkcije i pravopisa, - primjenjuje gramatička pravila i vokabular u novom kontekstu, - jasno povezuje ideje, - piše kratke tekstove jednostavnim rečenicama, - ispunjava formular, - vodi prepisku (poruka, pismo) o poznatim temama, - opisuje događaje, mjesta, osjećanja i iznosi mišljenje o bliskim temama. 	<p>Učenici/ce:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pišu pisma prijatelju, poruke, izvještaje, priče - ispunjavaju formular, - rade na projektnim zadacima. 	-	

II razred – 8. godina učenja

Operativni ciljevi	Aktivnosti	Pojmovi - sadržaji	Korelacija
<p>SLUŠANJE Učenik/ca treba da nauči da:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razumije suštinu izlaganja o poznatim temama u novom kontekstu, - razumije važne informacije u najavama, vijestima, intervjuima uz eventualne zvučne smetnje, - uočava specifične informacije u izlaganju na standardnom jeziku, - razumije tehnička uputstva, - prepozna stavove, emocije i okolnosti interakcije. 	<p>Učenici/ce:</p> <ul style="list-style-type: none"> - slušaju autentične tekstove (razgovor, intervju, opis, priču, pjesme), - pišu bilješke, - popunjavaju praznine u tekstu ili tabeli, - rješavaju zadatke višestrukog izbora, - odgovaraju na pitanja, - izvršavaju naredbe. 	<p>Glagol - Verb</p> <ul style="list-style-type: none"> - Plusquamperfekt, - Futur I (Vermutung, Aufforderung und Ankündigung), - Modaverb : <i>sollen</i> für Distanzierung von Äußerungen Dritter , - <i>können</i> in Vermutung, - Vorgangs- und Zustandspassiv (Vergangenheit), - Passiv mit Modal-verbena , - Partizip I und Partizip II als Attribute 	<p>Informatika: uloga i pojam informacije u društvu, uticaj informacionih tehnologija na razvoj društva, multimedijско predstavljanje informacija, veza između informacije i komunikacije.</p>

Operativni ciljevi	Aktivnosti	Pojmovi - sadržaji	Korelacija
<p>GOVOR Učenik/ca treba da nauči da uz prihvatljiv izgovor i intonaciju:</p> <p>a) učestvuje u razgovoru</p> <ul style="list-style-type: none"> - ostvari komunikaciju pravilnim korišćenjem jezičkih sredstava uz manje oklijevanje, - bez pripreme učestvuje u razgovoru na poznatu temu, - razmjenjuje, provjerava i potvrđuje informacije o temama koje ga/je interesuju, - savjetuje, preporučuje, predlaže, - izrazi želju, namjeru, žaljenje, obavezu, zabranu, osjećanja i raspoloženja; <p>b) povezano govori</p> <ul style="list-style-type: none"> - govori o stvarima koje poznaje povezujući ih logički i hronološki, - prenesi informacije ili nečije mišljenje, - izloži i odbrani svoje mišljenje iznoseći argumente i objašnjenja. <p>ČITANJE Učenik/ca treba da nauči da:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uočava bitne činjenice i informacije u složenijem tekstu koji uključuje poznatu leksiku i gramatiku, - razumije temu, ton, jezički registar nekog dokumenta, - prepozna implicitne iskaze u tekstu. 	<p>Učenici/ce:</p> <ul style="list-style-type: none"> - igrāju uloge (role-play), - opisuju, - pričavaju, - podnose izvještaj, - pripremaju kraće izlaganje, - učestvuju u diskusiji, - učestvuju u problemskim zadacima. <p>Učenici/ce:</p> <ul style="list-style-type: none"> - čitaju različite vrste teksta i reaguju verbalno i neverbalno, - odgovoraju na pitanja, - izmiješane fragmente teksta sklapaju u smisaonu cjelinu, - rješavaju zadatke višestrukog izbora, - rješavaju zadatke tipa „tačno/netačno“, - povezuju date naslove sa dijelovima teksta, - daju naslov dijelovima teksta, - slijede uputstva. 	<p>Pridjev - Adjektiv</p> <ul style="list-style-type: none"> - Herkunftsadjektive <p>Zamjenica-Pronomen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Indefinitpronomen <i>mancher, irgend-, welche...</i> - Relativpronomen: <i>wo, was</i> <p>Član - Determinativ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Indefinitartikel <i>wenige, manche, einige ...</i> <p>Prijedlog- Präposition</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>nach, wegen, zu ...</i> <p>Rečenica - Satz</p> <ul style="list-style-type: none"> - dass- Satz, - Nebensatz mit einleitendem <i>ob/w-</i> - uneingeleiteter Nebensatz, - Komparativsatz (<i>so ... wie, als, je ... desto</i>) - Temporalsatz (<i>als, nachdem; seit</i>) - Finalsatz (<i>damit</i>) - Infinitivkonstruktion (<i>um...zu</i>) - Modalsatz (<i>an</i>)statt <i>dass, ohne dass,</i> - Infinitivkonstruktion - (<i>an</i>)statt ... <i>zu</i> , <i>ohne ... zu</i>), - Negation 	

Operativni ciljevi	Aktivnosti	Pojmovi - sadržaji	Korelacija
PISANJE Učenik/ca treba da nauči da: - koristi odgovarajući registar u pisanju različitih vrsta teksta (pismo, e-mail, opis ljudi, mjesta, događaja, situacije), - koristi odgovarajuće jezičke strukture, vokabular, uz pravilnu interpunkciju i pravopis, - pravilno strukturira tekst jasno povezujući ideje.	Učenici/ce: - pišu formalno i neformalno pismo, - pišu izvještaj, prikaz događaja, priču, članak, - rade na projektnim zadacima.		

Didaktička uputstva

SLUŠANJE- ¹ Npr. kratka uputstva za korišćenje aparata. ² Informacije sa tonskih snimaka i radio-emisija trebalo bi da budu reprodukovane jasnim standardnim jezikom.

GOVOR -³ Preporučuje se da oglasi budu sa jasnim informacijama i sa malo skraćenica. ⁴ Tekstovi se baziraju na poznatim riječima i jednostavnoj konkretnoj radnji.

ČITANJE - ⁴ Tekstovi se baziraju na poznatim riječima i jednostavnoj konkretnoj radnji.

PISANJE – ⁵ Preporučuje se izbor tema za koje su učenici/ce inače zainteresovani: moda, muzika, sport, stanovanje.

III razred – 9. godina učenja

Operativni ciljevi	Aktivnosti	Pojmovi - sadržaji	Korelacija
<p>SLUŠANJE Učenik/ca treba da nauči da:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razumije izlaganje u kome se poznati jezik javlja u novom kontekstu, - razumije suštinu složenijeg govornog iskaza - oglasi, poruke, predavanja, informativne emisije, televizijske serije u kojima dominira standardni jezik, - uoči specifične informacije u složenijem govornom iskazu, - prepozna stavove, emocije i okolnosti interakcije, - prati tok događaja prilikom dužeg izlaganja,¹ - prati složeniju raspravu jasno raščlanjujući argumente za i protiv nekog stanovišta, - prepoznaje i razlikuje registre jezika. <p>GOVOR Učenik/ca treba da nauči da:</p> <p>a) učestvuje u razgovoru</p> <ul style="list-style-type: none"> - ostvari komunikaciju pravilnim korišćenjem jezičkih sredstava (leksika, gramatika, registar), - započne, održava razgovor i mijenja temu, - jasno izrazi emocije različitog intenziteta, vjerovatnoću, nemogućnost, žaljenje, - kritikuje, savjetuje, iznosi pretpostavke, - aktivno učestvuje u razgovoru, preuzima inicijativu, - izloži i brani svoje mišljenje iznoseći argumente i objašnjenja; 	<p>Učenici/ce:</p> <ul style="list-style-type: none"> - slušaju autentične tekstove (razgovor, intervju, opis, priču, pjesme), - pišu bilješke, - popunjavaju praznine u tekstu ili tabeli, - rješavaju zadatke višestrukog izbora ili tačno/netačno, - odgovaraju na pitanja, - izvršavaju naredbe. <p>Učenici/ce:</p> <ul style="list-style-type: none"> - igraju uloge (role-play), - učestvuju u intervjuu, - razgovaraju, - opisuju, - prepričavaju, - podnose izvještaj, - pripremaju kraće izlaganje, - učestvuju u diskusiji, - analiziraju književni tekst. 	<p>Glagol - Verb</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verbalenz (E₃), - Konjunktiv I , - Konjunktiv II , - Perfekt der - Modalverben, - Vermutung durch Modaverben (<i>dürfen, mögen</i>) - die indirekte Rede - Indikativ <p>Imenica – Substantiv</p> <ul style="list-style-type: none"> - Genitiv - Genitiv der Eigennamen, <p>Zamjenica-Pronomen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Indefinitpronomen <i>irgendeiner, irgendwelche, irgend(et)was...</i> <p>Član – Determinativ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Demonstrativartikel <i>jener, solche, derjenige...</i> - Indefinitartikel <i>irgendein, irgendwelche, sämtliche, mehrere...</i> <p>Pridjev-Adjektiv</p> <ul style="list-style-type: none"> - Deklination und Vergleich der Adjektive, <p>Prijedlog- Präposition</p> <ul style="list-style-type: none"> - temporal: <i>außerhalb, innerhalb, von... an,</i> - lokal: <i>entlang, gegenüber, jenseits...</i> 	<p>Maternji jezik i književnost: sintaksa rečenice; kultura izražavanja; vrste: reportaža, komentar; usmeno izražavanje; zvanični i nezvanični tekstovi; stručni tekstovi; evropska književnost s početka XX vijeka; Kafka: „Proces,, ili „Preobražaj,,</p>

¹ Masnim slovima označeni su standardi znanja za viši nivo.

Operativni ciljevi	Aktivnosti	Pojmovi - sadržaji	Korelacija
<p>b) povezano govori</p> <ul style="list-style-type: none"> - govori o sopstvenom iskustvu i stvarima koje poznaje, - detaljno opisuje ličnost, predmet, mjesto, situaciju, događaj, - u kraćem izlaganju na određenu temu nabraja, naglašava važne elemente, daje definicije, rezimira, donosi zaključke, - na metodičan i jasan način izlaže o određenoj temi, naglašavajući bitne elemente, - izražava sopstveno mišljenje i daje vrijednosni sud o kulturnim događajima i književnim djelima. <p>ČITANJE Učenik/ca treba da nauči da:</p> <ul style="list-style-type: none"> - u nešto dužim i kompleksnijim tekstovima izdvoji bitne informacije, - u globalu razumije autentične tekstove (novinske članke, pisma, kritike, reklame), - shvata skriveno značenje rečenice ili izraza, - razumije članke i izvještaje o savremenim problemima društva u kojima autori iznose lični stav ili posebno gledište, - razumije smisao kraćih književnih i poetskih tekstova. 	<p>Učenici/ce:</p> <ul style="list-style-type: none"> - čitaju različite vrste teksta i reaguju verbalno - neverbalno: - odgovaraju na pitanja, - izmiješane fragmente teksta sklapaju u smisaonu cjelinu, - rješavaju zadatke višestrukog izbora, - rješavaju zadatke „tačno/netačno“, - povezuju date naslove sa dijelovima teksta, - daju naslov dijelovima teksta, - slijede uputstva, - rezimiraju, - čitaju književne tekstove i razgovaraju o njima, - rade dramaturgiju teksta. 	<p>Rečenica - Satz</p> <ul style="list-style-type: none"> - Satzstellung, - Konzessive Angaben, - Desiderativsatz, - Temporalsatz (<i>während sobald</i>) - Konditionalsatz, - Instrumentalsatz (<i>indem</i>), - Hauptsatz: –Verbindungsadverbien <i>daher, dennoch, folglich, dagegen</i>, - Das erweiterte Attribut und die Partizipialkonstruktionen 	

Operativni ciljevi	Aktivnosti	Pojmovi - sadržaji	Korelacija
<p>PISANJE Učenik/ca treba da nauči da:</p> <ul style="list-style-type: none"> - koristi odgovarajući registar u pisanju različitih vrsta teksta (formalno i neformalno pismo, CV, izvještaj, priču, komentar, esej), - koristi odgovarajuće jezičke strukture, vokabular, uz pravilnu interpunkciju i pravopis, - pravilno strukturira tekst jasno povezujući ideje, - napiše esej ili izvještaj iznoseći prednosti i mane različitih stavova na uvjerljiv način, - napiše kritički osvrt na neki film, knjigu ili pozorišnu predstavu. 	<p>Učenici/ce:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pišu formalno i neformalno pismo, - opisuju, - pišu izvještaj, priču, komentar, esej, - rade na projektnim zadacima. 		

IV razred – 10. godina učenja

Operativni ciljevi	Aktivnosti	Pojmovi - sadržaji	Korelacija
<p>SLUŠANJE Učenik/ca treba da nauči da:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razumije govorni i standardni jezik o poznatim ili manje poznatim temama iz privatnog i društvenog života, - razumije smisao i uočiti bitne informacije u audio-zapisima na standardnom jeziku (vijesti, intervju, aktualne reportaže, snimljene poruke, zabavne emisije), - prepozna registar, - uočiti stavove, ideje, mišljenja i emocije koje nisu eksplicitno navedene, - razumije suštinu složenijih predavanja, govora, izvještaja i drugih oblika izlaganja iz obrazovne ili stručne sfere, - uglavnom razumije i prati dokumentarni i igrani film, intervju, televizijsku dramu. 	<p>Učenici/ce:</p> <ul style="list-style-type: none"> - slušaju autentične tekstove (razgovor, intervju, opis, priču, pjesme), - pišu bilješke, - popunjavaju praznine u tekstu ili tabeli, - rješavaju zadatke višestrukog izbora ili tačno/ne tačno, - odgovaraju na pitanja, - izvršavaju naredbe. 	<p>Glгол – Verb</p> <ul style="list-style-type: none"> - Konjunktiv I – die indirekte Re-de: Gegenwart und Vergangen-heit, - Konjunktiv II - die indirekte Re-de, (Perfekt), - Vorgangs- und Zustandspassiv (Perfekt), - Infinitiv mit <i>zu</i> (mit <i>haben, pflegen, scheinen, sein, wissen</i>) <p>Prijedlog -Präposition</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>ohne, aufgrund, dank, durch, vor, bei, trotz,</i> - Präposition <i>woher, woraus, wer</i> im verkürzten Relativsatz, 	<p>Maternji jezik i književnost: zavisne i nezavisne rečenice; glagolska vremena i načini; kultura izražavanja; pismeno izražavanje; prikaz; rasprava; rezime; književnost II polovine XX vijeka; A.Kami: „Stranac,,</p> <p>Geografija: Evro-Azija; uloga privrednog razvoja Njemačke u svijetu.</p>

Operativni ciljevi	Aktivnosti	Pojmovi - sadržaji	Korelacija
<p>GOVOR Učenik/ca treba da nauči da:</p> <ul style="list-style-type: none"> - koristi brzinu i ritam prirodnog govora birajući prikladne strukture i vokabular, - podesi sopstveni izraz odgovarajućim jezičkim registrima; <p>a) učestvuje u razgovoru</p> <ul style="list-style-type: none"> - vodi jasan i povezan razgovor, - razmjenjuje gledišta tokom diskusije na različite teme, - iznese argumente na metodičan način, - izrazi svoja mišljenja i da ih postojano brani tokom diskusije, dajući objašnjenja, argumente i komentare; <p>b) povezano govori</p> <ul style="list-style-type: none"> - planski priprema kraće <i>izlaganje</i> i <i>ilustruje ga odgovarajućim primjerima</i>, - na jasan način izlaže pripremljeno predavanje, navodeći razloge za i protiv nekog posebnog stanovišta i iznoseći prednosti i mane različitih opcija. <p>ČITANJE Učenik/ca treba da nauči da:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razumije ključne ideje autentičnog teksta prezentirane eksplicitno ili implicitno, - brzo pređe složen i duži tekst, uočavajući najvažnije informacije, - shvati bitne elemente službene prepiske, - razumije tekstove o savremenim problemima društva u kojima se iznose mišljenja, argumenti i kritike, - razumije pokretačke motive likova u književnom tekstu i uticaj donešenih odluka na odvijanje radnje, - razumije metaforički stil poetskih tekstova. - <i>naglašavanje bitnih detalja.</i> 	<p>Učenici/ce:</p> <ul style="list-style-type: none"> - igraju uloge (role-play), - učestvuju u intervjuu, - razgovaraju, - opisuju, - vrše poređenja, - prepričavaju, - podnose izvještaj, - pripremaju izlaganje, - učestvuju u diskusiji, - analiziraju književni tekst. <p>Učenici/ce:</p> <ul style="list-style-type: none"> - čitaju različite vrste teksta i reaguju verbalno i neverbalno: - odgovaraju na pitanja, - popunjavaju praznine u tekstu, tabeli, - rješavaju zadatke višestrukog izbora, rješavaju zadatke tačno/netačno, - povezuju date naslove sa dijelovima teksta, - daju naslove dijelovima teksta, - slijede uputstva, - rezimiraju, - čitaju književne tekstove i razgovaraju o njima, - pripremaju i izvode dramatizaciju teksta. 	<p>Zamjenica-Pronomen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Demonstrativpronomen <i>jener, solche...</i> - Relativpronomen <i>wo+Präposition;</i> <i>wer</i> (im verkürzten Relativsatz) <p>Član - Determinativ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Indefinitartikel <i>irgendwas,</i> <i>irgendwas, nichts</i> <p>Rečenica - Satz</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nebensatz als Ergänzung, - Infinitiv als Ergänzung, - Konditionalsatz - Satzverbindungen mit <i>sowohl ... als auch, weder noch, nicht nur... sondern auch, jedoch, zwar...aber</i> 	

Operativni ciljevi	Aktivnosti	Pojmovi - sadržaji	Korelacija
<p>PISANJE Učenik/ca treba da nauči da:</p> <ul style="list-style-type: none"> - koristi odgovarajući registar u pisanju različitih vrsta teksta (pismo, rezime, članak, izvještaj, priču, sastav u kome iznosi argumente za i protiv nekog gledišta), - koristi odgovarajuće jezičke strukture, vokabular, uz pravilnu interpunkciju i pravopis, - pravilno strukturira tekst jasno povezujući ideje koristeći odgovarajuća jezička sredstva, - piše kritički osvrt na književno djelo, film ili pozorišnu predstavu, - napiše esej ili izvještaj iznoseći prednosti i mane različitih stavova na uvjerljiv način, - izvrši sintezu informacija i argumenata prikupljenih iz različitih izvora, - napiše esej ili izvještaj, metodično gradeći argumentaciju uz odgovarajuće 	<p>Učenici/ce:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pišu formalno i neformalno pismo, - opisuju, - pišu izvještaj, priču, komentar, esej, - rade na projektnim zadacima. 		

5. DIDAKTIČKE PREPORUKE

Principi nastave njemačkog jezika

Savremena nastava njemačkog jezika upućena je prvenstveno razvijanju komunikativne kompetencije učenika/ca i njegovim/njenim interesovanjima, potrebama i posebnostima. Učenik/ca je u središtu nastavnog procesa i ovaj vid nastave omogućava podsticanje kako intelektualnih tako i emocionalnih, praktičnih i estetskih sposobnosti i potreba učenika/ca.

Stavljanjem učenika/ce u središte nastavnog procesa postiže se aktivnost, samoodgovornost, inicijativnost i kreativnost učenika/ca u individualnom i kooperativnom učenju, određivanju tema, sadržaja, oblika rada i produkcionoj jezičkoj djelatnosti. Samim tim, metodička i didaktička transparentnost nastavnika/ce je fleksibilnija. Nastavnik/ca unapređuje i pomaže samostalan i kreativan rad učenika/ca, motiviše i podstiče njihovo samopouzdanje. Kod učenika/ca se razvija pozitivna radoznalost tako što se uvažava njihova želja da isprobaju nešto novo, da odaberu djelatnost i daju rješenja, pruža im se mogućnost da uče jedan sa drugim i jedan od drugoga, osjećaju se slobodnim i sposobnim u razvijanju komunikativnih aktivnosti, on/ona je kreator i ne zavisi više od vodeće uloge nastavnika/ce. Primjenom ove metode do izražaja dolazi učenikova/cina naklonost, potreba, talenat, iskustvo, predznanje kao i društvene potrebe, norme i vrijednosti.

Za sticanje znanja i vještina određene su u okviru tematskih oblasti odgovarajuće teme. One su prilagođene ciljnoj grupi, orijentisane na iskustvo i interesovanje učenika/ca i zasnovane na autentičnim tekstovima koji su najbliži stvarnosti kako bi ih učenici/ce lakše i prisnije doživljavali/e. Na taj način će ih lakše usvajati i produktivno koristiti. One se odnose na svakodnevni život i saznavne potrebe, učenicima/cama su razumljive, motivaciono zahvalne, i omogućavaju im da se aktivno transformišu u sadašnje i buduće komunikacione potrebe i uključe u društveni i kulturni život i običaje zemlje čiji jezik izučavaju, stvarajući sopstvena iskustva na osnovu sličnosti i razlika (slobodno vrijeme, životna sredina, škola, porodica, javni život, međuljudski odnosi, kultura, moralne vrijednosti i konvencije, obrazovanje i nauka, moja zemlja i zemlje čiji jezik učim, društvo ...).

Nastavu treba pospješivati i oplemenjivati direktnim kontaktima preko razmjene pisama, slušanja autentičnih tekstova i govora, vođenje razgovora u kojima učenik/ca može da iskaže svoje misli i osjećanja. Pored primjene već naučenog, učenik/ca će na taj način biti motivisan/a za upotpunjavanje svoga znanja uz prijatan osjećaj da njegovo/njeno znanje jezika živi.

Procesi razumijevanja kod jezičkih vještina imaju kognitivni karakter i u raznim komunikativnim situacijama realizuju se u međusobnoj zavisnosti.

U ovom periodu učenici/ce u komunikacijskoj funkciji već svjesno mogu da upotrebljavaju jezičke zakonitosti pa je i nastavni proces tako koncipiran da zahtijeva pretežno upotrebu njemačkog jezika na času. Učenici/ce se osposobljavaju za osamostalivanje i adekvatnu primjenu odgovarajuće komunikativne strategije u realnim komunikativnim situacijama. Za postizanje ovih ciljeva treba koristiti metode i oblike rada koji podstiču komunikativnost, aktivnost, samostalnost i produkciono djelovanje (rad u parovima, grupni rad, intervjui, igre, samostalna obrada teme, učenje podučavanjem, dopisivanje sa vršnjacima sa njemačkog govornog područja,

kreativne radionice, zidne novine, tekstovi, kolaži, razmjena učenika/ca, pozivanje njemačkih autora i nastavnika/ca, kreativno pisanje itd.).

U izuzetnim situacijama može da se koristi i maternji jezik, naročito u motivacione svrhe za prevazilaženje trenutno nastale krize i kao pomoć za samostalno učenje.

Nastavni materijal je urađen prema tematskom principu sa laganom gramatičkom progresijom.

Odabir tema, izbor nastavnog sadržaja i organizacija nastave urađeni su na osnovu svakodnevnih komunikativnih potreba sa interkulturalnim sadržajima i motivacionim pretpostavkama za ovaj uzrast učenika/ca. Upoznavanje sa zemljama u kojima se govori njemački jezik i mogućnost predstavljanja svoje zemlje su tematske oblasti koje se ne mogu izostaviti iz nastave stranog jezika.

Razvijanje jezičkih vještina

Za aktivnu upotrebu jezika kod učenika/ca se razvijaju četiri jezičke vještine: slušanje, govor, čitanje i pisanje.

Razumijevanje onoga što se sluša

Slušanje je usmena receptivna vještina.

Razumijevanje onoga što se sluša ima centralnu ulogu u komunikacionom procesu i odnosi se većinom na globalno ili detaljno razumijevanje tekstova izgovorenih uglavnom na njemačkom književnom jeziku prilikom interpretacije tekstova ili u direktnoj komunikaciji. Kod ove vještine međuzavisno su povezani intonacija i razlikovanje rečenica prema intonaciji, izdvajanje onih elemenata koji upućuju na smisao iskaza, poznavanje jezičkih formi i struktura i prepoznavanje i razlikovanje namjera sagovornika i interpretatora teksta (pitanje, molba ...).

Jezičke aktivnosti treba organizovati tako da se učenici/ce sučeljavaju sa raznim tematskim doživljajima i sadržajima, razgovorima ili diskusijama koji se mogu podržavati mimikom i gestikulacijom kao i onim kod kojih to nije moguće (telefonski razgovor, na primjer).

Učenici/ce na ovom nivou, naročito u završnoj fazi, treba da se osposobe za razumijevanje i u govornim situacijama koje prate buka i šumovi.

Prije nego što se pređe na slušanje teksta nastavnik/ca odgovarajućim aktivnostima priprema učenike/ce i njihovu pažnju usmjerava na slušanje teksta. Te aktivnosti se zasnivaju na razgovoru o temi teksta, predstavljanje sadržaja, ponavljanje najtežih fraza i izraza, a kod težih tekstova i pisanjem nekih riječi i fraza na tabli.

Tekstovi moraju da budu autentični i da odgovaraju nivou znanja učenika/ca, naročito u početku kada treba koristiti audio-materijale sa poznatim strukturama i leksikom, dodatne efekte za uvođenje u govornu situaciju, upoznavanje sa zadatkom koji će se rješavati dok se tekst sluša i provjerom dotadašnjeg poznavanja teme, odnosno sadržaja.

Kod slušanja učenika/cu treba navikavati da razlikuje glasove (muške, ženske, dječje ...) i da prati i razumije tok govora u dijalogu, monologu, poruci, igri itd. na koji ne može da utiče.

Slušanje teksta, naročito u početku, treba više puta ponoviti a zatim provjeriti koliko su učenici/ce razumjeli/e sadržinu teksta (pitanja i odgovori, dopuna rečenica, kratko usmeno prepričavanje, popunjavanje tabele i sl.). Slušanjem i reagovanjem na ono što su čuli/e učenicima/cama se daje mogućnost za izražavanje vlastitih želja, interesovanja, potreba, sklonosti i dr.

Govor

Govor je usmena produktivna vještina koja se iskazuje monologom ili dijalogom. Zajedno sa razumijevanjem putem slušanja to je komponenta koja je najuže povezana sa komunikacionim procesom.

U nastavi stranog jezika od posebnog je značaja sistematsko razvijanje govornih vještina i sposobnosti. Da bi postigao taj cilj, nastavnik/ca ima na raspolaganju više vježbi, prije svega sa frekventnim konstrukcijama:

- komunikacijska funkcija govora u konkretnim situacijama (stupanje u kontakt, pozdravi, informacije o sebi i drugima, prijedlozi, molbe, želje, namjere, savjeti, osjećanja i emocije, naklonost, odbojnost ...),
- odgovor na pitanja,
- rasprava o događajima,
- povezivanje onoga što se kaže sa prethodno rečenim,
- povratne informacije,
- povezivanje argumenata,
- uloge u nekim igrama,
- rješenje nekih problema itd.

Priprema nastavnika/ca za rad na određenom tekstu je veoma važna. Zadatak nastavnika/ce je da motiviše učenike/ce da razmišljaju o datom tekstu i spontano i fleksibilno ispolje svoje mišljenje vezano za sadržaj teksta, da osjeti kad treba da naglasi riječ ili glas, da učenicima/cama omogući da razmisle, osjeti reakciju učenika/ce i ponovi tekst ili preformuliše iskaz, gestom ili mimikom premosti praznine u vokabularu i sl.

Izgrađivanje sopstvene strategije da se uz ograničene izražajne mogućnosti postigne željena komunikacija i aktivno učešće učenika/ca u raspravi o nekome tekstu je od izuzetnog značaja jer se jedino tako učenici/ce mogu pobuditi da pažljivo slušaju sagovornika i reaguju, da jasno iskazuju svoje misli i da se snalaze u težim jezičkim situacijama (parafraziranje sadržaja, traženje sinonima, zamjena nepoznatih riječi poznatim, opisno izražavanje itd.).

Nastavnik/ca kod vježbi govora može da govori učenika/ce snimi na kasetu tako da učenik/ca može da doživi svoj govor i uvidi svoje kvalitete i nedostatke.

Kod vježbi govora vodi se računa o pravilnom izgovoru i intonaciji. Treba da se što više koristi autentični govor radi formiranja navike za pravilan izgovor, savladavanje vokabulara i gramatičkih elemenata kao i izgrađivanja strategije za optimalno aktivno korišćenje postojećeg fonda jezičkih sredstava u datim govornim situacijama.

Razumijevanje onoga što se čita

U nastavi stranog jezika razlikuju se **intenzivno** čitanje (za proširivanje jezičkog fonda, govorno i pismeno izražavanje, uspostavljanje jezičkog nivoa i uvježbavanje jezičkih vještina) i **ekstenzivno** (vježbanje usvojenog znanja i razvijanje strategija učenja).

Čitanje je pismena receptivna vještina i može da bude **globalno, selektivno i detaljno**.

Kod **globalnog** razumijevanja prilikom čitanja tekstovi treba da budu zanimljivi i raznovrsni, svojim sadržajem da motivišu učenika/cu i da odgovaraju njegovom/njenom razvojnom nivou. Oni ne smiju da budu previše zahtjevni.

Razumijevanje se olakšava pitanjima koja navode na odgovor. Značenje riječi se zaključuje na osnovu konteksta. Rječnik se koristi onda kada ne može da se zaključi značenje iz konteksta, a u tekstu se označavaju samo relevantna mjesta.

Selektivno razumijevanje se koristi na primjer kod dužih stručnih tekstova gdje se uzimaju samo potrebne informacije ili se kod poznatih tekstova vraća na pojedine djelove, argumentacije, motive itd. radi praćenja ili dokumentovanja daljeg sadržaja teksta.

Detaljno razumijevanje prilikom čitanja vježba se na kraćim, jezički kompleksnijim tekstovima. Učenici/ce prvenstveno treba da se brzo orijentišu u tekstu i da su sposobni da precizno odgovore na pitanja iz teksta, izdvajajući nepoznate riječi i izraze koji se mogu napisati na tabli. Vodi se računa da učenici/ce sami/e postavljaju pitanja vezana za tekst i tako razvijaju osjećaj za komunikaciju.

Kod vježbanja detaljnog razumijevanja prilikom čitanja preporučuju se jednojezični rječnici.

Kod ekstenzivnog čitanja potrebna je stalna pomoć nastavnika/ca i takve vježbe traju tokom cijele godine.

Kod razumijevanja prilikom čitanja razlikuju se tri bitne faze:

- faze prije čitanja teksta,
- faza čitanja teksta,
- faza nakon čitanja teksta.

Faza prije čitanja je pripremna faza i obuhvata aktiviranje predznanja, postavljanje cilja i pripremu za čitanje.

Faza čitanja teksta (globalno, selektivno i detaljno) uz primjenu raznih strategija za zaključivanje značenja i sadržaja teksta.

Faza poslije čitanja obuhvata rezimiranje teksta i formiranje svoga stava u odnosu na iskaz teksta.

Tekstovi za čitanje treba da jezički i sadržajno odgovaraju znanju i uzrastu učenika/ca i da ga/je motivišu na čitanje.

Najpogodniji tekstovi su: dnevne novine, časopisi, prospekti, uputstva za upotrebu, anegdote, pripovijetke, kratke priče, odlomci iz romana, pjesme itd.

Kod čitanja učenici/ce treba da se navikavaju da čitaju na glas ili u sebi.

Pisanje

Pisanje je pismena produktivna vještina kojom se realizuju osnovne jezičke funkcije u pisanom obliku, bilo da je to bilježenje tuđih izjava ili pisanje sopstvenih tekstova. Pisanje je važna pomoćna djelatnost za komunikativnu kompetenciju kod svih vještina.

Pošto je već stupio na snagu novi pravopis njemačkog jezika, nastavnik/ca je dužan/na da kod eventualnih tekstova pisanih po starom pravopisu, učenike/ce upućuje na nova pravila.

Osnovne komunikativne djelatnosti se razlikuju samo u tome da li se odvijaju u usmenoj ili pisanoj formi. Kod učenja pismenog izražavanja učenicima/cama se najprije daju vježbe u kojima treba da odgovore na postavljena pitanja (na primjer kraći tekstovi u kojima učenici/ce sami/e treba da formulišu kraj).

U pisanim tekstovima učenici/ce treba da svoje misli i ideje izražavaju jasno i da ih logično povezuju u jednu cjelinu kao i da se osposobe da pišu kraće tekstove različitih vrsta (čestitka, telegram, molba, kraće zabilješke, oglase, pisma itd.), to znači da sami/e odlučuju o sadržaju, jezičko-tekstualnom oblikovanju i metodskom postupku.

U starijim razredima učenici/ce bi već trebali/e da samostalno aktiviraju svoja predznanja, odabiraju činjenice i argumente, uspostavljaju njihovu međuzavisnost, razlažu ili sintetišu sadržaje za neku temu sa svojim jasnim intencijama.

Za provjeru pravilnog pisanja diktat u gimnazijskom uzrastu može da se koristi u svim razredima.

Ispravljanje grešaka

Greške u pisanom tekstu su vidljive i na najbolji način upućuju nastavnika/cu na problem kojem treba da posveti više pažnje u procesu učenja i da ga analizira. Neophodno je ukazivati na tipične greške i o njima razgovarati u razredu sa stanovišta komunikativnih zahtjeva.

Kod konkretnog vrednovanja nivoa savladanosti pojedinih jezičkih elemenata (gramatika, leksika, itd.) potrebno je da se detaljno isprave greške.

Kod komunikativne kompetencije, međutim, važnije je da se zadovolji komunikativni aspekt nego i jezička korektnost, pa, shodno tome, kod grešaka (i leksičkih i gramatičkih) posebna pažnja treba da se posveti greškama koje ometaju, otežavaju ili čak onemogućavaju razumijevanje teksta.

Učenici/ce najprije treba da se navedu da uoče greške i da pokušaju da ih isprave sami/e, radom u parovima ili grupi. Ispravljanje grešaka treba da bude primjereno i da se kreće između tolerancije i neophodne intervencije, za šta se nastavniku/ci pruža dosta mogućnosti (neverbalni način izražavanja, na primjer) i što zavisi od nastavne faze.

Greške mogu da se zapisuju i posluže kao vježbe za njihovo otklanjanje.

Rad na tekstovima

Rad na tekstovima, razumijevanje prilikom čitanja i interpretacija teksta (pjesme, kratke priče, pripovijetke, odlomci iz dužih tekstova, ali i govori, javne diskusije, eseji itd.) tijesno su povezani. Učenici/ce uče da razumiju, izvode zaključke i tumače tekst, čime se pruža mogućnost za kreativnu obradu teksta, jezičko i sadržajno obogaćivanje i individualnu interpretaciju.

Za aktivno prihvatanje teksta od strane učenika/ca treba polaziti od aktualizacije njihovih iskustava i predznanja i kreativnog odnosa prema tekstu. Pritom je važan sljedeći redoslijed:

- razumijevanje teksta (globalno, selektivno, detaljno),
- sažeta, selektivna reprodukcija,
- razumijevanje poruke teksta,
- subjektivno tumačenje, mišljenje, argumentacija,
- kreativno preoblikovanje i dorada teksta.

Leksika

Vokabular može da bude aktivan i pasivan. Aktivna upotreba riječi počiva na njihovoj mnogostrukoj upotrebi u raznim kontekstima u okviru neke teme ili situacije i nudi samostalnost i sigurnost.

Što je mogućnost dospijevanja riječi u svijest raznovrsnija (slušanjem, gledanjem, motoričkim aktivnostima ...), utoliko je i izglednije da ona trajno ostane u pamćenju. Učenje riječi napamet svodi se samo na rijetke slučajeve (na primjer, učenje dana u nedjelji, naziva mjeseci, nepravilnih glagola itd.).

Jedan od najvažnijih zadataka nastavnika/ce je da brine o planskom proširivanju vokabulara učenika/ca.

Pasivne riječi su riječi koje se mogu aktivirati u receptivnoj oblasti uz mogućnost razumijevanja bez dodatne pomoći. Prelazak pasivnog u aktivni vokabular je moguć vremenom stalnim vježbanjem i upotrebom riječi u različitim kontekstima jer ona jedino tako nalazi svoju pravu upotrebu u pravom značenju.

Učenike/ce treba u svrhu rada na razvijanju rječnika uputiti na razne vrste jednojezičkih ili dvojezičkih rječnika, ilustrovanih rječnika, časopisa i drugih priručnika koji služe obogaćivanju fonda riječi i njihove konkretne upotrebe u jeziku.

Učenju idioma i izraza sa jezičkom specifičnošću treba pokloniti posebnu pažnju.

Gramatičke strukture i oblici

Uloga učenja gramatičkih struktura i oblika kod komunikativne i interkulturalne orijentacije učenja stranog jezika nema onu naglašenu ulogu kakvu je imala u gramatičko-prevodilačkoj metodi. U određenoj jezičkoj situaciji gramatičke strukture i oblici koriste se kao potrebno i primjereno jezičko sredstvo u formalnom, funkcionalnom i stilskom pogledu i služe za razumijevanje pisanih i usmenih tekstova, samostalnoj, kreativnoj upotrebi jezika i samostalnom usavršavanju.

Poznavanje gramatičkih zakonitosti jezika koji se izučava paralelno na postojećoj kontrastivnoj i komplementarnoj ravni sa maternjim jezikom olakšava razumijevanje i pravilnu upotrebu.

U gimnazijama, gdje se nastavlja učenje jezika poslije šestogodišnjeg izučavanja u osnovnoj školi, akcenat treba staviti na funkcionalni i stilistički aspekt učenja gramatike, obnavljanje i produbljivanje ranijeg znanja, uvježbavajući gramatičke strukture i oblike u relevantnim, situativnim kontekstima. Put ka aktivnom savladavanju vodi preko receptivnog razumijevanja.

6. KORELACIJE MEĐU PREDMETIMA

Za nastavu njemačkog jezika odabrane su nastavne oblasti i teme koje su najuže povezane sa raznim područjima izučavanja u gimnazijama. Njihovo objedinjavanje u nastavnom procesu olakšava i pomaže da učenik/ca lakše formira i koristi svoje vlastito znanje.

Nastava njemačkog jezika najviše i najbliže se vezuje za nastavu **maternjeg jezika**, a i nekog **drugog stranog jezika** i olakšava razvijanje i usavršavanje jezičkih vještina i njemačkog jezika. Upoređivanje sličnosti i razlika čine specifičnosti jezika bližim i primjenljivijim.

Približavanje svijetu književnosti sigurno podstiče interesovanje za njemačku književnu baštinu, njegovanje lijepe riječi i razvijanje ljubavi prema čitanju i obogaćivanju saznanja o kulturnim vezama i njihovom širenju.

Učenik/ca u okviru predmeta **filozofije** i **sociologije** stiče odgovarajuća znanja o društvu i načinu razmišljanja što omogućava lakše shvatanje ideja i vremena velikih imena u ovim oblastima na njemačkom govornom području.

Život u ravnoteži sa prirodom i zdravom okolinom povezuje nastavu njemačkog jezika sa **ekologijom**, **biologijom**, **fizikom** i **hemijom**.

Određeni sadržaji iz **geografije**, **istorije**, **likovne** i **muzičke umjetnosti** u vezi su sa nastavom njemačkog jezika u tematskim oblastima u kojima se obrađuju geografske, istorijske, društveno-političke, socijalne i kulturne karakteristike zemalja i naroda njemačkog govornog područja.

Prilikom učenja njemačkog jezika veoma su važne, i uvijek u prvom planu, vještine za čije uspješno savlađivanje učenici/ce koriste lična znanja i iskustva razvijana i stečena putem komunikacijskih, socijalnih, ličnih ili nastavnih vještina različitih predmeta – **informatike** ili međupredmetnih oblasti – **profesionalna orijentacija**.

Da bi se ostvarila veća međupredmetna povezanost kao i veza predmetnih područja i vještina potrebna je saradnja kolega u školi i pažljivo zajedničko planiranje godišnjih nastavnih planova i programa. Takav način planiranja predstavlja za nastavnike/ce lakše i efikasnije ostvarivanje nastavnih i obrazovnih ciljeva, a za učenike/ce produktivnije učenje i sticanje znanja.

7. STANDARDI ZNANJA (ISPITNI KATALOG)

7.1. Standardi znanja

Poslije završene opšte gimnazije sa fondom od ukupno 411 časova učenici/ce bi trebali/e da postignu nivo znanja B2 po standardima Savjeta Evrope.

Standardi znanja poslije završene gimnazije

Izgovor i intonacija : Izgovor i intonacija su jasni i prirodni.

Leksika: Učenici/ce raspolažu bogatom leksikom u većini opštih tematskih područja i koriste razne formulacije da bi izbjegli česta ponavljanja. Osposobljeni/e su da opisivanjem nadoknade riječi koje ne znaju, iako im je za to potrebno malo više vremena. **U velikoj mjeri ispravno koriste riječi**, iako može da dođe do zamjene i pogrešne upotrebe, što se negativno ne odražava na sam proces komunikacije.

Gramatika: Učenici/ce dobro vladaju gramatičkim strukturama i oblicima i ne prave greške koje bi vodile ka nerazumijevanju u procesu komunikacije. **Rijetko se javljaju previdi ili nesistematične greške** kao i manji nedostaci u strukturi rečenice koje učenici/ce mogu i sami/e da uvide i isprave.

Ortografija: Učenici/ce u dovoljnoj mjeri vladaju pravopisom i interpunkcijom, sa neznatnim uticajem maternjeg jezika. **Mogu da pišu povezano i jasno** i pri tome se pridržavaju uobičajenih pravila za oblikovanje teksta.

Usmena upotreba jezika: Učenici/ce mogu da se spontano i tečno sporazumijevaju i bez opterećenja vode normalan razgovor sa sagovornikom čiji jezik uči. **Mogu da govore umjerenom brzinom bez dužih pauza**, čak i u situacijama kada ne mogu da se sjete prave riječi, gramatičke strukture ili oblika. **Učenici/ce mogu korektno da prosljede detaljnu informaciju** *.

Katalog znanja predstavlja sumarni pregled jezičke građe, vještina i komunikativnih funkcija na kraju obrazovnog ciklusa.

KNJIŽEVNOST

	Književni tekstovi
I razred	<ul style="list-style-type: none"> - Ludwig Marcuse: Philosophie des Glücks; von Hiob bis Freud - Grimms Märchen - Gotthold Ephraim Lessing: Fabeln - Hans Schütz: Verbotene Bücher: eine Geschichte der Zensur von Homer bis Henry Miller
II razred	<ul style="list-style-type: none"> - Heinrich Böll: Erzählungen - Wolfdietrich Schnurre: Erzählungen - Max Frisch: Tagebücher, Stiller

	Standardni nivo	Viši nivo
II razred	<ul style="list-style-type: none"> - Wolfgang Borchert: Erzählungen - Franz Kafka: Erzählungen, Tagebücher - Hermann Hesse: Demian - Bertolt Brecht: Mutter Courage und ihre Kinder - Gottfried Benn: Gedichte 	<ul style="list-style-type: none"> - Franz Kafka: Der Prozess - Hermann Hesse: Der Steppenwolf - Wolfgang Borchert: Draußen vor der Tür - Karl Menninger: Liebe und Hass
IV razred	<ul style="list-style-type: none"> - Günter Grass: Erzählungen - Friedrich Dürrenmatt: Der Besuch der alten Dame - Georg Trakl: Gedichte - Rainer Maria Rilke: Gedichte 	<ul style="list-style-type: none"> - Thomas Mann: Buddenbrooks, - Günter Grass: Die Blechtrommel - Johann Wolfgang Goethe: Die Leiden des jungen Werthers - Friedrich Schiller: Gedichte

Nastavnik/ca može da, pored navedenih, vrši izbor proznih i lirskih tekstova sljedećih autora:

- H.Hajne
- H.v.Hofmanstal
- Š.Cvajg
- H. Man
- P. Ziskind
- M.E.Ešenbah i dr.

Predlažemo da učenici/ce u I razredu pročitaju 20, u II 30, u III 50 i IV 80 stranica autentičnog teksta.

Standardi znanja za I strani jezik

(Vidi Poglavlje 7: Standardi znanja)

Za postizanje standarda znanja, učenici/ce treba da pokažu sljedeća jezička znanja i vještine:

Standardi znanja za I strani jezik	
Slušanje	<p>Na kraju I razreda učenik/ca je u stanju da:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razumije suštinu i pojedine informacije u različitim vrstama jednostavnijih autentičnih iskaza na standardnom jeziku kao što su uputstva, obavještenja, oglasi, priče, neformalan razgovor, intervju, kviz, - prepozna okolnosti sporazumijevanja i raspoloženje govornika. <p>Na kraju II razreda učenik/ca je u stanju da:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razumije suštinu i pojedine informacije u različitim vrstama autentičnih iskaza na standardnom jeziku kao što su tehnička uputstva, obavještenja, vijesti, oglasi, priče, neformalan razgovor, intervju, kviz uz eventualne manje zvučne smetnje, - prepozna stavove, emocije i okolnosti interakcije. <p>Na kraju III razreda učenik/ca je u stanju da:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razumije suštinu i pojedine informacije iz složenijeg govornog iskaza - oglasi, poruke, predavanja, informativne emisije, televizijske serije u kojima dominira standardni jezik, - prepozna stavove, emocije i okolnosti interakcije, - prati tok događaja prilikom dužeg izlaganja², - prati složeniju raspravu jasno raščlanjujući argumente za i protiv nekog stanovišta, - prepoznaje i razlikuju registre jezika. <p>Na kraju IV razreda učenik/ca je u stanju da:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razumije govorni i standardni jezik o poznatim ili manje poznatim temama iz privatnog i društvenog života, čak i u bučnijoj atmosferi, - razumije smisao i uočiti bitne informacije u audio/ video zapisima na standardnom jeziku (vijesti, intervjui, aktualne reportaže, snimljene poruke, zabavne emisije), - prepozna registar, - uočiti stavove, ideje, mišljenja i emocije koji nisu eksplicitno navedeni, - razumije suštinu složenijih predavanja, govora, izvještaja i drugih oblika izlaganja koji se odnose na različite sfere ljudske djelatnosti, - uglavnom razumije i prati dokumentarni i igrani film, intervju, televizijsku dramu.

² Masnim slovima označeni su standardi znanja za viši nivo.

Standardi znanja za I strani jezik

Govor

Na kraju I razreda učenik/ca je u stanju da:

- prihvatljivo izgovora, pravilno naglašava riječi i koristi odgovarajuću intonaciju,
- se sporazumijeva u svakodnevnim govornim situacijama,
- traži i daje jednostavne informacije,
- opiše osobe, predmete, mjesta, događaje,
- izrazi emocije i naglasi ono što je za njega/nju bitno u nekom iskustvu ili događaju,
- izrazi mišljenje ili stav, obrazlažući ih na jednostavan, ali smislen način.

Na kraju II razreda učenik/ca je u stanju da:

- ostvari komunikaciju pravilnim korišćenjem jezičkih sredstava uz manje oklijevanje,
- razmjenjuje, provjerava i potvrđuje informacije o poznatim temama,
- izrazi emocije, stavove, mišljenje, uvjerenja na povezan način,
- govori o stvarima koje poznaje povezujući ih logički i hronološki,
- obrazloži svoje mišljenje iznoseći argumente i objašnjenja.

Na kraju III razreda učenik/ca je u stanju da:

- započne i održava razgovor uz pravilno korišćenje jezičkih sredstava,
- govori o sopstvenom iskustvu i stvarima koje poznaje, detaljno opisujući ličnosti, predmete, mjesta, situacije, događaje,
- jasno izrazi emocije različitog intenziteta, vjerovatnoću, (ne)mogućnost, žaljenje, želju, molbu, pretpostavku,
- povezano i jasno izlaže o određenoj temi, naglašavajući bitne elemente i iznoseći pretpostavke i uzročno-posljedične veze,
- **aktivno učestvuje u razgovoru, preuzimajući inicijativu ukoliko dođe do prekida u komunikaciji,**
- **u kraćem izlaganju na određenu temu nabraja, naglašava važne elemente, daje definicije, rezimira, donosi zaključke,**
- **izražava sopstveno mišljenje i daje sud o kulturnim događajima i književnim djelima.**

Na kraju IV razreda učenik/ca je u stanju da:

- uz jasan prirodan izgovor i intonaciju govori umjerenom brzinom bez dužih pauza, čak i u situacijama kada ne može da se sjeti prave riječi, gramatičke strukture ili oblika,
- komunicira sa određenom lakoćom i spontanošću, tako da je moguć visok stepen razmjene ideja, a da pritom ne dolazi do većih nesporazuma,
- istakne sopstveno iskustvo i poznavanje stvari, izlaže i brani svoje mišljenje,
- se uključuje i aktivno učestvuje u većini razgovora određenog trajanja o opštim temama čak i u bučnijoj atmosferi,
- planski priprema kraće izlaganje i ilustruje ga odgovarajućim primjerima,
- rezimira sadržaj teksta ili govorne interakcije,
- izrazi svoje mišljenje i da ga brani tokom diskusije, koristeći objašnjenja, argumente i komentare,
- **aktivno učestvuje u neformalnoj diskusiji na različite teme, jasno izlaže svoje stavove, procjenjuje druge prijedloge, rezimira i donosi zaključke,**
- **na jasan način izlaže pripremljeno predavanje, navodeći razloge za i protiv nekog posebnog stanovišta i iznoseći prednosti i mane različitih opcija.**

Standardi znanja za I strani jezik**Čitanje**

Na kraju I razreda učenik/ca je u stanju da:

- prepozna različite vrste tekstova,
- razumije glavne informacije iz teksta na poznatu temu,
- pronađe posebnu informaciju u tekstu pisanom na standardnom jeziku,
- razumije jednostavnija uputstva.

Na kraju II razreda učenik/ca je u stanju da:

- razumije razne vrste tekstova sa nepoznatim temama pisane složenijim jezikom,
- brzo pročita složeniji tekst, uočavajući najvažnije dijelove,
- razumije složenija uputstva.

Na kraju III razreda učenik/ca je u stanju da:

- samostalno čita, prilagođavajući način i brzinu čitanja vrsti i prirodi teksta,
- odredi opšti smisao i izdvoji bitne informacije u dužem i kompleksnijem autentičnom tekstu (novinski članci, pisma, reportaže, odlomci iz književnih djela),
- prepozna implicitne iskaze u tekstu,
- **razumije članke i izvještaje o savremenim problemima društva u kojima autori iznose lični stav ili posebno gledište,**
- **razumije smisao kraćih književnih i poetskih tekstova.**

Na kraju IV razreda učenik/ca je u stanju da:

- razumije ključne ideje prezentirane eksplicitno ili implicitno jer posjeduje bogat i aktivan leksički fond,
- brzo uočava najvažnije informacije u dužem i složenom tekstu,
- razumije tekstove o savremenim problemima društva u kojima se iznose mišljenja, argumenti i kritike,
- razumije ideje i objašnjenja iz specijalizovanih članaka uz pomoć rječnika,
- **čita literarne tekstove i daje rezime ili kritiku.**

Standardi znanja za I strani jezik**Pisanje**

Na kraju I razreda učenik/ca je u stanju da:

- poznaje pravila interpunkcije i pravopisa,
- primjenjuje gramatička pravila i vokabular u novom kontekstu,
- piše kratke tekstove jednostavnim rečenicama jasno povezujući ideje,
- ispunjava formular,
- opisuje događaje, mjesta, osjećanja i iznosi sopstveno mišljenje o bliskim temama,
- vodi prepisku (poruka, neformalno pismo) o poznatim temama.

Na kraju II razreda učenik/ca je u stanju da:

- jednostavno piše o svakodnevnim i nešto specifičnijim temama na osnovu sopstvenog iskustva i da pritom iskaže lične poglede i mišljenja,
- pravilno strukturira tekst jasno povezujući ideje,
- koristi odgovarajući registar u pisanju različitih vrsta teksta (formalno i neformalno pismo, e-mail, opis ljudi, mjesta, događaja, situacije).

Na kraju III razreda učenik/ca je u stanju da:

- na iscrpan i jasan način piše tekstove o različitim temama,
- koristi odgovarajući registar u pisanju različitih vrsta teksta (formalno i neformalno pismo, CV, izvještaj, priču, komentar, esej),
- koristi odgovarajuće jezičke strukture, vokabular, uz pravilnu interpunkciju i pravopis,
- izvrši sintezu informacija i argumenata prikupljenih iz različitih izvora,
- **napiše esej ili izvještaj iznoseći prednosti i mane različitih stavova na uvjerljiv način,**
- **napiše članak o filmu, knjizi ili pozorišnoj predstavi.**

Na kraju IV razreda učenik/ca je u stanju da:

- koristi prikladan vokabular, idiomatske izraze, složenije jezičke strukture uz pravilnu interpunkciju i pravopis,
- pravilno strukturira tekst jasno povezujući ideje odgovarajućim jezičkim sredstvima,
- koristi odgovarajući registar u pisanju različitih vrsta teksta (formalno pismo, rezime, članak, izvještaj, priču, sastav u kome iznosi argumente za i protiv nekog gledišta),
- **piše kritički osvrt na književno djelo, film ili pozorišnu predstavu,**
- **napiše esej ili izvještaj, metodično gradeći argumentaciju uz odgovarajuće naglašavanje bitnih detalja.**

7.2. Ispitni katalog

	A1	A2	B1	B2
Verb	<ul style="list-style-type: none"> - Modalverben mögen, müssen, können, wollen, nicht dürfen - Trennbare Verben - Hilfsverben haben, sein - Präsens (Ausdruck von Aktuellem, Vergangenem, Gewohnheiten, Zukünftigem, All- gemeingültigem) - Imperativ (2. Person) (Aufforderung, Kontaktsignal) - Präteritum: war, hatte (1. und 3. Pers.) + Modalverben (müssen, können, wollen) - Perfekt (z.B. gehen, fahren, nehmen, schlafen, essen, trinken, kommen, machen,...) (nicht von haben und sein) - Valenz der Verben Nominativergän- zung, ohne Ergänzung, Akkusativergänzung, lokale Situativergänzung, Direktivergänzung 	<ul style="list-style-type: none"> - Modalverben dürfen, sollen - Hilfsverben: werden - Partizip II - Perfekt - Präteritum der Hilfs- und Modalverben - Indikativ zur Redewiedergabe - Konjunktiv II der Höflichkeit von haben - Valenz der Verben - Dativ- und Akkusativergänzung - Akkusativ- und Präpositionalergänzung - Qualitativergänzung - Temporale Situativergänzung - Präpositionalergänzung - Nebensatz als Ergänzung - Infinitiv als Ergänzung 	<ul style="list-style-type: none"> - Modalverben (sollen für Distanzierung von Äuße- rungen Dritter, können in Vermutungen) - Partizip I - Präteritum (Vergangenes) - Plusquamperfekt (Vorzeitigkeit) - Futur I (Vermutung, Aufforderung, An- kündigung, Zukünftiges) - Infinitiv (als Handlungsanleitung, als Auf- forderung) - Konjunktiv II von haben, sein, werden, können, mögen; Umschrei- bung würde + Infinitiv (Höflich- keit, Wunsch, Vorschlag, Aufforderung) - Valenz der Verben (Dativergänzung) 	<ul style="list-style-type: none"> - Futur II - Konjunktiv I (Gegenwart – in- direkte Rede) - Konjunktiv I (Vergangenheit – indirekte Rede) - Konjunktiv II (irrealer Wunsch, Höflichkeit, Vorschlag, Vermutung, indirekte Rede) - Konjunktiv II (Vergangenheit von haben; sein nur rezeptiv) - Vorgangspassiv (Präsens, Präteritum, Perfekt) - Valenz der Verben

	A1	A2	B1	B2
Substantiv	<ul style="list-style-type: none"> - Genus der Substantive - Pluralformen der Substantive - Deklination (Nominativ + Akkusativ; Dativ als feste Wendung) 	<ul style="list-style-type: none"> - Deklination (Dativ) 		<ul style="list-style-type: none"> - Deklination (Genitiv; Genitiv bei Eigennamen)
Adjektiv	<ul style="list-style-type: none"> - prädikativ als Beschreibung eines Zustands - adverbial 	<ul style="list-style-type: none"> - attributiv, Deklination nach best., unbest. und Nullartikel (Nominativ + Akkusativ) - prädikativ zur Beschreibung eines Prozesses - Komparativ und Superlativ 	<ul style="list-style-type: none"> - attributiv, Deklination nach best., unbest. und Nullartikel (Dativ) - Komparativ und Superlativ - Komparativ von Adverbien 	<ul style="list-style-type: none"> - attributiv, Deklination nach best., unbest. und Nullartikel (Genitiv)
Artikelwort	<ul style="list-style-type: none"> - Deklination (Nominativ + Akkus.) - unbestimmter Artikel, - bestimmter Artikel - Nullartikel - Negationsartikel - Possessivartikel - Demonstrativartikel der, die, das 	<ul style="list-style-type: none"> - Deklination (Dativ) - Demonstrativartikel dieser - Indefinitartikel (alles, viele, etwas jeder, was) - Interrogativartikel welcher, was für ein 	<ul style="list-style-type: none"> - Deklination (Genitiv) - Demonstrativartikel derselbe - Indefinitartikel wenige, ein paar, einige, manche 	<ul style="list-style-type: none"> - Demonstrativartikel jener, derjenige, solche - Indefinitartikel irgendein, irgendwelche, sämtliche, mehrere, irgend(et)-was, nichts
Pronomen	<ul style="list-style-type: none"> - Personalpronomen (Nominativ+Akk.) - unpersönliches es - Demonstrativpronomen der, die, das - Indefinitpronomen viele, nichts, etwas - Interrogativpronomen wer, was, wie viel 	<ul style="list-style-type: none"> - Deklination (Dativ) - Possessivpronomen - Demonstrativpronomen dieser - Indefinitpronomen einer, man, keiner, jeder, jemand, was - Interrogativpronomen welcher, was für ein - Relativpronomen der, die, das; das, was 	<ul style="list-style-type: none"> - Deklination (Genitiv) - Indefinitpronomen mancher, irgendwelche, wenige - Relativpronomen was, wo 	<ul style="list-style-type: none"> - Demonstrativpronomen jener, solche - Relativpronomen wo + Präposition (woher, woraus ...) - wer im verkürzten Relativsatz

	A1	A2	B1	B2
Präposition	-Präpositionen (temporal, lokal, weitere Präpositionen) (an, aus, bei, bis ,für, in, nach, mit, von ... bis, vor, um)	-Präpositionen (temporal, lokal, weitere Präpositionen) (ab, an, bis, durch, gegen,in, über, seit, an/zu, von, vor, zwischen,)	- Präpositionen (temporal, lokal, weitere Präpositionen) (außerhalb, mit, nach,neben,um ...(her)um,um,über,während , wegen, zu)	- Präpositionen (temporal, lokal, weitere Präpositionen) (auf Grund, außerhalb, dank, durch, entlang, gegenüber, jenseits, innerhalb, ohne, von ... an, trotz, vor)
Konnektor Konjunkt	- Konjunkturen und, und auch, oder, aber		- Konjunkturen entweder ... oder, denn, nicht ... sondern	- Konjunkturen nicht nur ... sondern auch, sowohl ... als auch, zwar ... aber, weder ... noch
Konnektor Subjunkt		- Subjunktoren dass, wenn, damit, weil, wie	- Subjunktoren ob, seit, um ... zu; so, dass, obwohl	Subjunktoren während, sobald, sofern, indem
Konnektor Verbindungs adverb	-Verbindungs adverbien dann ... und dann..	-Verbindungs adverb deshalb	- Verbindungs adverbien darum, deswegen, trotzdem	- Verbindungs adverbien daher, dennoch, folglich, dagegen

	A1	A2	B1	B2
Satz (Positionen im Satz)	Satzklammer: Er kann nicht schwimmen. (Modalverben)		Stellung von Pronomen mit zwei Ergänzungen: Wir geben sie ihm.	
Satz Hauptsatz	Ich habe lange geschlafen. (Perfekt)	- Imperativsatz mit zweiteiligem Prädikat	- Exklamativsatz (Das geht doch nicht!)	- Desiderativsatz (Wenn ich das gewusst hätte!)
Satz Nebensatz	- Deklarativsatz - W-Frage - Ja/Nein-Frage - Imperativsatz	- dass-Satz - Relativsatz - Kausalsatz - Temporalsatz ohne Plusquam- perfekt - elliptischer Nebensatz mit W-Wort (Ich weiß nicht, wo) - unangeleiteter Nebensatz mit Verb-Zweitstellung (Er hat gesagt, er kommt später.)	- Infinitiv mit zu - eingeleiteter Nebensatz mit ob/W-Wort - uneingeleiteter Nebensatz mit Verb-Erststellung - Vergleichssatz (wie, als, je ... desto)	
Wortbildung		zusammengesetzte Wörter abgeleitete Wörter (Stamm+ Affixe – rezeptiv)	zusammengesetzte Wörter abgeleitete Wörter (Stamm+ Affixe)	

VJEŠTINE	KOMUNIKATIVNE FUNKCIJE
<p>Slušanje Učenik/ca:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razumije suštinu i pojedine informacije u različitim vrstama autentičnih govornih tekstova kao što su uputstva, vijesti, obavještenje, oglas, izvještaj, komentar, govori, priče, neformalan razgovor, intervju, diskusija, kviz, radio drama, - rezimira glavne ideje teksta, konkretnog ili apstraktnog, - uočava stavove, ideje, mišljenja i emocije, - razumije i ono što nije eksplicitno navedeno. <p>Govor Učenik/ca:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ima korektan izgovor, pravilno naglašava riječi i koristi odgovarajuću intonaciju, - sporazumijeva se u svakodnevnim govornim situacijama u interkulturalnim okolnostima, - ostvaruje komunikaciju korišćenjem odgovarajućih jezičkih sredstava (leksika, gramatika, registar), - povezano i jasno izlaže o poznatoj temi. <p>Čitanje Učenik/ca:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje vrstu i namjenu teksta, - razumije suštinu i pojedine informacije u autentičnim pisanim tekstovima kao što su pisma, brošure, novinski članci, književni tekstovi, - razumije veze između dijelova teksta, - zaključuje o značenju nepoznate riječi iz konteksta, - prepoznaje stavove i emocije koji nisu eksplicitno navedeni, - razumije smisao kraćih književnih i poetskih tekstova *. <p>Pisanje Učenik/ca:</p> <ul style="list-style-type: none"> - koristi prikladan vokabular, idiomatske izraze, složenije jezičke strukture uz korektnu interpunkciju i pravopis, - logično strukturira tekst jasno povezujući ideje odgovarajućim jezičkim sredstvima, - koristi odgovarajući registar u pisanju različitih vrsta tekstova (formalno pismo, rezime, članak, izvještaj, priča, sastav u kome iznosi argumente za i protiv nekog gledišta), - piše kritički osvrt na književno djelo, - piše esej ili izvještaj, metodično gradeći argumentaciju uz odgovarajuće naglašavanje bitnih detalja. 	<p>Društveni kontakti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Učenik/ca poznaje fraze koje se koriste pri upoznavanju, predstavljanju, pozdravljanju prilikom dolaska i odlaska, formalnom i neformalnom oslovljavanju, čestitanju. <p>Traženje i davanje informacija Učenik/ca:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razmjenjuje, provjerava i potvrđuje informacije, postavlja pitanja i odgovara na njih; - nabraja, daje definicije, opisuje (ljude, mjesta, predmete, procese), pripovijeda. <p>Izražavanje stavova, emocija, modalnosti Učenik/ca:</p> <ul style="list-style-type: none"> - izražava stavove, mišljenje, uvjerenja: slaganje/neslaganje, uvjerenost, nesigurnost, sumnju, odobravanje/neodobravanje, protest, - izražava modalnost: stepen vjerovatnoće, mogućnost/nemogućnost, neophodnost, obavezu, sposobnost, dozvolu, želju, namjeru, - izražava emocije: zadovoljstvo/nezadovoljstvo, sreću, tugu, strah, ohrabrenje, bol, zabrinutost, iznenađenje, zahvalnost, žaljenje, interesovanje, nezainteresovanost. <p>Dogovaranje i ubjeđivanje Učenik/ca:</p> <ul style="list-style-type: none"> - predlaže zajedničke aktivnosti, prihvata/odbacuje predlog, daje uputstva, izražava molbu, sugestiju i prihvata je ili odbija, traži i nudi pomoć, odgovara na zahtjev, savjetuje, preporučuje, kritikuje, upozorava, traži i daje dozvolu, zabranjuje, poziva, prihvata/odbija poziv. <p>Organizacija diskursa Učenik/ca:</p> <ul style="list-style-type: none"> - započinje i mijenja temu, uzima riječ, - izražava svoje mišljenje, nabraja, navodi primjere, pravi poređenja, ističe, iznosi pretpostavke, izražava uzrok i posljedicu, daje definicije, rezimira, traži mišljenje, donosi zaključke, - iznosi i brani svoje mišljenje argumentima i objašnjenjima. <p>Prevazilaženje problema u komunikaciji Učenik/ca:</p> <ul style="list-style-type: none"> - traži da se iskaz ponovi, traži objašnjenje, traži da se riječ napiše, - zna da razjasni eventualne nejasnoće u komunikaciji.

8. NAČINI PROVJERE ZNANJA I STRUČNE OSPOSOBLJENOSTI

Provjera znanja i ocjenjivanje je pedagoški zadatak koji nastavnik/ca ispunjava u pogledu praćenja individualnog razvoja učenika/ca i njegovu/njenu motivaciju za ulaganje dodatnih napora za osposobljavanje da koristi njemački jezik. Provjeravanje ne smije da se svodi na puku konstataciju da li učenik/ca zna ili ne zna, već na isticanje njegovog/njenog, makar i malog uspjeha.

Provjeravanje znanja može da bude:

- dijagnostičko,
- redovno i
- konačno.

Dijagnostičko provjeravanje znanja koristi se na početku školske godine i služi za provjeru stečenog nivoa znanja i uspješnosti samog nastavnog procesa. Rezultati se koriste kao osnova za dalje planiranje nastave (promjena metode rada, ponavljanje, korekcija nastavnih ciljeva, pomoć itd.) i predstavlja evaluaciju prethodnog rada ne samo nastavnika/ca, već i učenika/ca koji/e na taj način dobijaju uvid u svoj dotadašnji rad i uz pomoć uputstava i savjeta usmjeravaju i unapređuju dalje učenje.

O rezultatima dijagnostičkog provjeravanja nastavnik/ca razgovara u odjeljenju, a oni se ne ocjenjuju.

Redovno provjeravanje znanja je veoma važan element nastavnog procesa kojim se prati uspješnost i napredovanje u savladavanju njemačkog jezika tokom cijele godine. Učenik/ca treba da bude upoznat sa kriterijumima za vrednovanje svog znanja uz potrebna uputstva i, u prvom redu, treba da posluži za stimulisanje učenika/ca ocjenjujući njegovo/njeno znanje, a ne njegovo/njeno neznanje.

Redovno provjeravanje znanja može da se vrši pismeno i usmeno preko zadataka otvorenog (produktivne vještine), poluotvorenog i zatvorenog tipa (receptivne vještine).

Za praćenje napredovanja i provjeru znanja mogu da se koriste neformalni testovi poslije svake tematske oblasti. Oni su formulisani sa jasnim ciljem i tijesno su vezani sa sadržajem obrađene materije, tipovima zadataka, oblicima rada i metodama koji su praktikovani na času. Prednost treba uvijek da se da zadacima u većem kontekstu (npr. imenička promjena pomoću kratkog novinskog teksta) ili kod testa za provjeru leksike postaviti cilj da li se provjerava receptivni ili produktivni vokabular. Takvi testovi se nalaze uz udžbenike ili ih nastavnik/ca sam/a sastavlja.

Formiranjem portfolia prati se individualni jezički razvoj učenika/ca.

Konačno provjeravanje znanja koristi se radi utvrđivanja konačnog znanja i sposobnosti učenika/ca na kraju školske godine ili višegodišnjeg perioda.

Razumijevanje slušanog i pisanog teksta

Kod receptivnih vještina (razumijevanje teksta slušanjem ili čitanjem) koriste se zadaci zatvorenog tipa (odgovori: *da/ne, tačno/pogrešno*) koji omogućavaju nastavniku/ci da dođe do što je moguće preciznijih odgovora. Tekstovi moraju biti autentični, prikladni uzrastu i jezičkom znanju učenika/ca a pitanja prilagođena. Najprije se provjeravaju i selektivno (kratki tekstovi, oglasi, najave preko zvučnika itd.), i globalno razumijevanje (vijesti, reportaže itd.) a tek kasnije (u 3. i 4. razredu) se prelazi na detaljno razumijevanje (izvještaj o vremenu, uputstva za upotrebu itd.).

Na ovom nivou jezičkog obrazovanja koristi se kombinovano receptivne i komunikativne djelatnosti. Provjeravanje se zato vrši usmeno ili pismeno: odgovorima na pitanja, pisanjem bilješki, davanjem naslova dijelovima teksta, pravljenjem rezimea na osnovu informacija dobijenih iz teksta itd.

Provjeravanje produktivnih vještina (govor i pisanje)

Osposobljavanje učenika/ce da korektno govori i piše je krajnji cilj u učenju stranog jezika.

Kod provjeravanja i ocjenjivanja **vještine govora** komuniciraju učenici/ce međusobno, sa nastavnikom/com, igraju uloge ili govore monolog. Produkovanje teksta je najčešće vezano za tekst ili sliku.

Kod slušanja teksta ili stvaranja priče na osnovu slike učenici/ce mogu da prave i zabilješke sa jasno postavljenom komunikativnom namjerom i komunikativnim ciljem koje im mogu poslužiti za razvijanje govorne komunikacije.

Kod ocjenjivanja prati se:

- izgovor,
- kvalitet iskaza,
- upotreba idioma,
- idejna kreativnost i obogaćivanje sadržaja,
- jezička korektnost,
- samostalnost u izražavanju,
- tečnost govora,
- poznavanje teme.

Usmena komunikacija je prisutna na svakom času i omogućava nastavniku/ci da kontinuirano kod učenika/ca prati njegovo/njeno zalaganje i rezultate u svim elementima.

Svi elementi i kriterijumi za ocjenjivanje učeniku/ci treba da budu poznati tako da i sami/e mogu da prate i ocijene svoje znanje i treba da im se omogući da dovoljno razmisle prije nego što odgovore.

Provjeravanje vještine pismenog izražavanja može da se vrši preko zadataka na času ili kroz domaći zadatak. Zadaci mogu biti usmjeravani ili slobodni.

Učenici/ce bi trebalo da imaju mogućnosti da svoje radove više puta pregledaju, dopune, poprave i srede. Učenike/ce treba navikavati da sami/e pokušaju da poprave nedostatke kao i da zadatke pregledaju drugi učenici/ce. Kod ispravljanja pismenih zadataka nastavnik/ca ističe dobre strane i ukazuje na nedostatke.

Greške koje prevazilaze nivo znanja učenika/ca se označe, ali se ne ocjenjuju.

Elementi koji se ocjenjuju su:

- jasnoća i bogatstvo izražavanja misli,
- poznavanje i obrada teme,
- prikladnost poruke čitaocu i cilj komunikacije,
- bogatstvo i prikladnost vokabulara,
- struktura rečenice (red riječi),
- struktura pasusa / odlomka,
- koherentnost sastava,
- elementi kohezije (zamjenice, sinonimi, početak novog pasusa),
- jezička pravilnost,
- oblik teksta i čitkost rukopisa,
- pravopis.

Poznavanje pravopisa se provjerava diktatom. Nastavnik/ca prvi put čita tekst radi informisanja, zatim učenici/ce pišu, a tokom trećeg čitanja učenici/ce ispravljaju greške.

Pismeni i domaći zadaci

U toku školske godine rade se dva pismena zadatka, po jedan u svakom polugođu. Pismeni zadaci se rade dva školska časa (blok-čas ili dva uzastopna časa).

Namjenu ocjenjivanja, sastav i obim građe nastavnik/ca mora unaprijed da najavi. Obim pismenog zadatka mora da odgovara mogućnostima učenika/ca i da je već oprobano. Zadaci su bodovani, a broj mogućih bodova je unaprijed određen i napisan.

Poslije pismenog zadatka slijedi ispravak koji učenici/ce zajedno pišu.

Nastavnik/ca daje domaće zadatke radi utvrđivanja znanja i sposobnosti koje učenici/ce stiču u nastavi i razvijanja strategije samostalnog učenja. Domaći zadaci moraju biti prikladni, da ne opterećuju učenike/ce, pažljivo pripremljeni i sa jasnim uputstvima i ciljevima. Njima se učenici/ce navikavaju da redovno ispunjavaju svoju obavezu.

Uspješni su oni zadaci o kojima učenici/ce dobiju povratnu informaciju.

Svaki domaći pismeni zadatak ne mora biti ocijenjen.

Ocjenjivanje znanja i vještina

Ocjenjivanje znanja i vještina nastavlja se na provjeravanje. Ocjenjivanje se odvija u skladu s Pravilnikom o ocjenjivanju znanja. Pozitivne ocjene dobijene provjeravanjem znanja nastavnik/ca u dogovoru sa učenikom/com može da upiše kao jednu od ocjena. U jednom klasifikacionom periodu učenik/ca ima ocjenu na pismenom dijelu, i najmanje jednu a najviše dvije ocjene iz usmenog dijela. Datum i način ocjenjivanja nastavnik/ca najavljuje unaprijed.

Kod ocjenjivanja znanja potrebno je poštovati sljedeća načela:

- svako ocjenjivanje je takođe i provjeravanje, a svako provjeravanje nije nužno i ocjenjivanje,
- ciljevi ocjenjivanja kod pojedinih aktivnosti moraju biti jasni i učenici/ce su sa njima upoznati (na primjer ocjenjivanje razumijevanja putem čitanja, ocjenjivanje jezičkog znanja, razumijevanje uputstava, pravopis),
- aktivnosti tj. vrste zadataka su one sa kojima se učenici/ce upoznaju već pri provjeri znanja,
- uputstva su jasna i nedvosmislena, planirani zadaci moraju imati primjer,
- kriterijumi ocjenjivanja su unaprijed dogovoreni i učenici/ce ih znaju,
- ocjenjuje se učenikovo/cino znanje, ne neznanje (uzima se u obzir i znanje, ako učenici/ce pokušavaju da stvore nešto samostalno, i ako sa greškama,
- ocjenjivanje treba da koristi i za motivaciju učenika/ca.

9. RESURSI ZA REALIZACIJU**9.1. Materijalni uslovi**

Da bi se nastava njemačkog jezika kvalitetno izvodila potrebno je da škola obezbijedi dobre materijalne uslove za opremanje učionice, kabineta za nastavnike/ce, formiranje medijateke pri školi i opremanje učioničke biblioteke knjižnim fondom za njemački jezik.

9.2. Standardi i normativi***Prostorni uslovi***

Nastava njemačkog jezika u gimnaziji trebalo bi da se izvodi u posebnoj učionici koja mora biti većih dimenzija i sa mogućnošću dobrog zatamnjenja (poželjna bi bila i dobra zvučna izolacija).

Učenički namještaj ne bi smio biti predimenzioniran zbog efikasnog i brzog razmještaja u zavisnosti od aktivnosti i oblika izvođenja nastave.

Preporučljivo je da uz učionicu postoji i kabinet za nastavnika/cu sa fotokopirnim aparatom radi pripreme časa, za odlaganje opreme i učila, radova učenika/ca i kao pomoćni prostor za pripremanje projektnih zadataka.

Oprema i učila

Učionica bi trebalo da bude opremljena:

- zatvorenim i otvorenim policama za priručnu đačku biblioteku,
- odlaganje učeničkih radova i manipulativa koji se koriste kao očegledno sredstvo tokom izvođenja nastave njemačkog jezika,
- kvalitetnom muzičkom linijom,
- grafoskopom,
- TV prijemnikom i video-rikorderom (ukoliko u školi ne postoji medijateka),
- umreženim računarom i softverskom podrškom za učenje stranog jezika (ukoliko u školi ne postoji medijateka ili specijalizovana učionica za informatiku),
- geografske karte (Evropa, SR Njemačka, Švajcarska, Austrija),
- različita nastavna pomoćna sredstva: audio i video kasete sa snimljenim materijalom, didaktički kompleti.

Organizacioni zahtjevi

Zbog specifičnog oblika izvođenja nastave njemačkog jezika, primjeren je rad u malim grupama.

Udžbenici

Pedagoški kriterijumi za izbor udžbenika, odnosno tematskih sadržaja su autentičnost teksta, mogućnost sadržajnog povezivanja, stepen motivacije i interesovanja, starosna struktura učenika/ca.

Osnova su kompleti udžbenika sa kasetama, radnim sveskama i priručnikom za nastavnike/ce.

Koristiće se njemački udžbenici rađeni po evropskim standardima.

9.3. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- Dahlhaus, B.: Fertigkeit Hören, Langenscheidt, München, 1994
- Gemeinsamer europäischer Referenzrahmen für Sprachen: lernen, lehren, beurteilen, Langenscheidt, München, 2001
- Glabionat, Müller, Rusch, Schmitz, Wertenschlag: Profile deutsch, Gemeinsamer europäischer Referenzrahmen, Langenscheidt, München 2001

-
- Ehlers S.: Literarische Texte lesen lernen, Klett Edition Deutsch als Fremdsprache, München, 1992
  - Neuner, G/Hunfeld, H.: Methoden des fremdsprachlichen Deutschunterrichts, Langenscheidt, Berlin, 1997
  - Rud, W./Tomaszewski, A.: Grammatik mit Sinn und Verstand, Klett Edition Deutsch, München, 1993
  - Šekularac, B.: Provjera znanja učenika kao sastavni dio nastavnog procesa, U: Strani jezik u nastavi, Nikšić, 1992, str. 105 – 113
  - Šotra, T.: Interkulturalni pristup: izazov u nastavi stranih jezika, U: Savremene tendencije u nastavi stranog jezika, Nikšić, 2001, str. 111 – 112
  - Osnove za obnovu nastavnih planova i programa osnovne škole, Podgorica, 2002.

10. PROFIL I STRUČNA SPREMA NASTAVNIKA/CA I STRUČNIH SARADNIKA/CA

Njemački jezik u gimnazijama mogu predavati nastavnici/ce koji/e za to imaju odgovarajuću stručnu spremu (filološki ili filozofski fakultet – odsjek za njemački jezik i književnosti) propisanu Zakonom o gimnaziji.

Predmetni program **NJEMAČKI JEZIK, prvi strani jezik** za opštu gimnaziju izradila je Komisija u sljedećem sastavu:

Budo Mojašević, član
Radoslav Čulafić, član
Ljiljana Omerdić, član